

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 1737/2005

2009/EØS/34/35

av 21. oktober 2005

om endring av forordning (EF) nr. 1726/1999 med hensyn til definisjon og oversending av opplysninger om arbeidskraftkostnader(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EF) nr. 530/1999 av 9. mars 1999 om statistikk over strukturen i lønn og arbeidskraftkostnader⁽¹⁾, særlig artikkel 11 nr. ii) og iii), og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved kommisjonsforordning (EF) nr. 1726/1999 av 27. juli 1999 om gjennomføring av rådsforordning (EF) nr. 530/1999 om statistikk over strukturen i lønn og arbeidskraftkostnader med hensyn til definisjon og oversending av opplysninger om arbeidskraftkostnader⁽²⁾ er det i samsvar med artikkel 11 i forordning (EF) nr. 530/1999 fastsatt gjennomføringsregler for definisjonen og inndelingen av de opplysningene som skal gis, og det hensiktsmessige tekniske formatet for oversending av resultatene.
- 2) Arbeidskraftkostnadsundersøkelsen for referanseåret 2000 var den første undersøkelsen som ble utført på grunnlag av forordning (EF) nr. 1726/1999. Erfaringen fra denne undersøkelsen har vist at det er nødvendig å forbedre bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1726/1999 for å få til en harmonisering med de tilsvarende bestemmelsene i kommisjonsforordning (EF) nr. 1916/2000 av 8. september 2000 om gjennomføring av rådsforordning

(EF) nr. 530/1999 om statistikk over strukturen i lønn og arbeidskraftkostnader med omsyn til definisjon og oversending av opplysninger om lønsstrukturen⁽³⁾, og for at sammenhengen mellom dataene fra de forskjellige undersøkelsene om lønn og arbeidskraftkostnader som gjennomføres hvert annet år, skal kunne forbedres.

- 3) Forordning (EF) nr. 1726/1999 bør derfor endres.
- 4) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for statistikkprogrammet —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Vedleggene til forordning (EF) nr. 1726/1999 erstattes av teksten i vedleggene til denne forordning.

Artikkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 21. oktober 2005.

For Kommisjonen
Joaquín ALMUNIA
Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 279 av 22.10.2005, s. 11, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 71/2006 av 2. juni 2006 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXI (Statistikk), se EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende nr. 44, 7.9.2006, s. 35.

⁽¹⁾ EFT L 63 av 12.3.1999, s. 6. Forordningen endret ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 av 31.10.2003, s. 1).

⁽²⁾ EFT L 203 av 3.8.1999, s. 28.

⁽³⁾ EFT L 229 av 9.9.2000, s. 3.

VEDLEGG I

LISTE OVER VARIABLER

Statistikk over strukturen i arbeidskraftkostnader

Tabell A — Nasjonale data

Tabell B — Nasjonale data etter foretakets størrelseskategori

Tabell C — Regionale data

For variablene nedenfor skal det gis opplysninger om enten bare tabell A eller alle tre. Obligatorisk innsending av data er markert med «o» og valgfritt med «v».

Oversendingskodene for de forskjellige kategoriene av kvalitative variabler eller størrelseskategorier for kvantitative variabler er fastsatt i et dokument som er utarbeidet av Eurostat.

Variabel	Bare A	A-C ⁽¹⁾
A. Antall lønnstakere		
A.1 Samlet antall lønnstakere		o
A.11 Heltidsansatte (unntatt lærlinger)		o
A.12 Deltidsansatte (unntatt lærlinger)		o
A.121 Deltidsansatte omregnet til heltidsekvivalenter (unntatt lærlinger)		o
A.13 Lærlinger		o
A.131 Lærlinger omregnet til heltidsekvivalenter		o
B. Antall faktisk utførte timeverk		
B.1 Samlet antall faktisk utførte timeverk		o
B.11 Antall timeverk faktisk utført av heltidsansatte (unntatt lærlinger)		o
B.12 Antall timeverk faktisk utført av deltidsansatte (unntatt lærlinger)		o
B.13 Antall timeverk faktisk utført av lærlinger		o
C. Antall betalte timeverk		
C.1 Samlet antall betalte timeverk	o	
C.11 Antall betalte timeverk for heltidsansatte (unntatt lærlinger)	o	
C.12 Antall betalte timeverk for deltidsansatte (unntatt lærlinger)	o	
C.13 Antall betalte timeverk for lærlinger	o	
D. Arbeidskraftkostnader (se inndeling i figur 1 nedenfor)		
D.1 Lønnskostnader		o
D.11 Lønn (se inndeling i figur 2 nedenfor)		o
D.111 Lønn (unntatt lærlinger)		o
D.1111 Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser		o
D.11111 Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser utbetalt i hver lønnsperiode	o	
D.11112 Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser ikke utbetalt i hver lønnsperiode ⁽²⁾	o	
D.1112 Innbetalinger til lønnstakernes spareordninger		o

Variabel		Bare A	A-C ⁽¹⁾
D.1113	Betaling for fraværsdager		o
D.1114	Naturallønn		o
D.11141	Foretakets produkter (<i>valgfritt</i>)	v	
D.11142	Tjenesteboliger ⁽²⁾ (<i>valgfritt</i>)	v	
D.11143	Firmabiler (<i>valgfritt</i>)	v	
D.11144	Akseopsjoner og aksjekjøpsordninger (<i>valgfritt</i>)	v	
D.11145	Annet (<i>valgfritt</i>)	v	
D.112	Lønn til lærlinger		o
D.12	Arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier (<i>se inndeling i figur 3 nedenfor</i>)		o
D.121	Arbeidsgivernes faktiske trygde- og pensjonspremier (<i>unntatt lærlinger</i>)		o
D.1211	Lovfestede trygde- og pensjonspremier	o	
D.1212	Kollektivt avtalte, avtalefestede og frivillige trygde- og pensjonspremier	o	
D.122	Arbeidsgivernes beregnede trygde- og pensjonspremier (<i>unntatt lærlinger</i>)		o
D.1221	Garantert lønn ved sykdom (<i>valgfritt</i>)	v	
D.1222	Arbeidsgivernes beregnede premier til trygd, pensjon og helsetjenester (<i>valgfritt</i>)	v	
D.1223	Betaling til lønnstakere som forlater foretaket (<i>valgfritt</i>)	v	
D.1224	Arbeidsgivernes andre beregnede trygde- og pensjonspremier (<i>valgfritt</i>)	v	
D.123	Arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier for lærlinger		o
D.2	Kostnader til yrkesrettet opplæring		o
D.3	Andre utgifter betalt av arbeidsgiveren		o
D.4	Skatter og avgifter		o
D.5	Tilskudd mottatt av arbeidsgiveren		o
E.	Opplysninger om enheter		
E.1	Lokale enheter i alt		o
E.2	Lokale enheter, utvalg		o

⁽¹⁾ Tabell C gjelder bare for stater i NUTS 1-regioner.

⁽²⁾ Unntatt innbetalinger til lønnstakernes spareordninger.

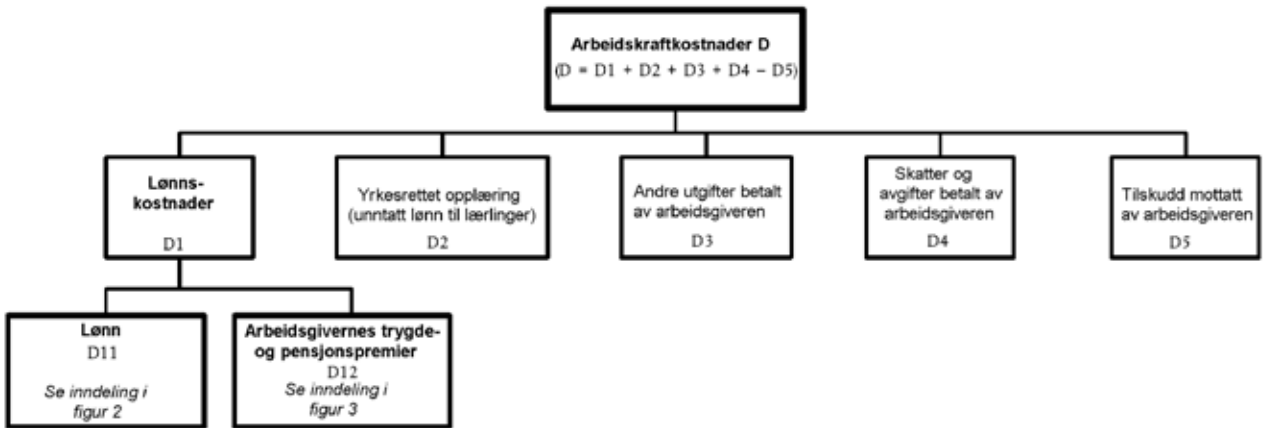
⁽³⁾ Med fradrag for flyttetilskudd.

Medlemsstatene kan velge om de vil registrere mer detaljerte data for følgende variabler (oversendes Eurostat bare på forespørsel):

- A.11 Heltidsansatte
- A.12 Deltidsansatte
- D.11112 Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser ikke utbetalt i hver lønnsperiode
- D.1113 Betaling for fraværsdager
- D.1211 Lovfestede trygde- og pensjonspremier
- D.1212 Kollektivt avtalte, avtalefestede og frivillige trygde- og pensjonspremier
- D.1223 Betaling til lønnstakere som forlater foretaket

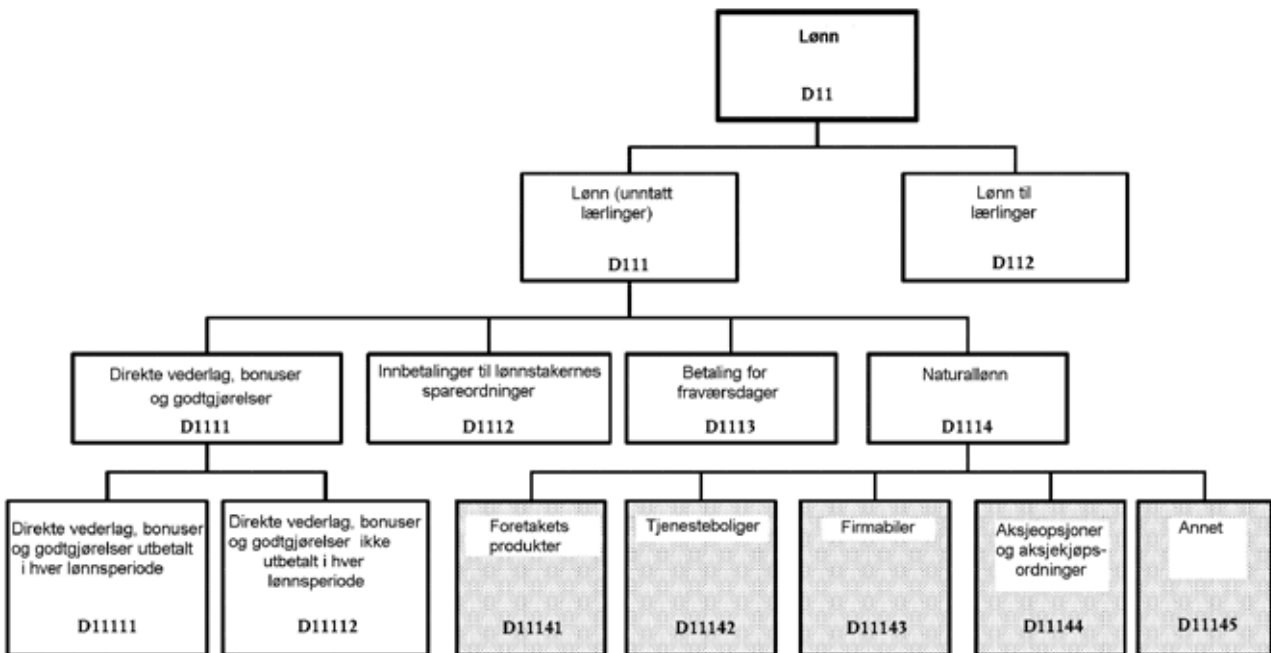
Figur 1

Arbeidskraftkostnader og deres hovedkomponenter

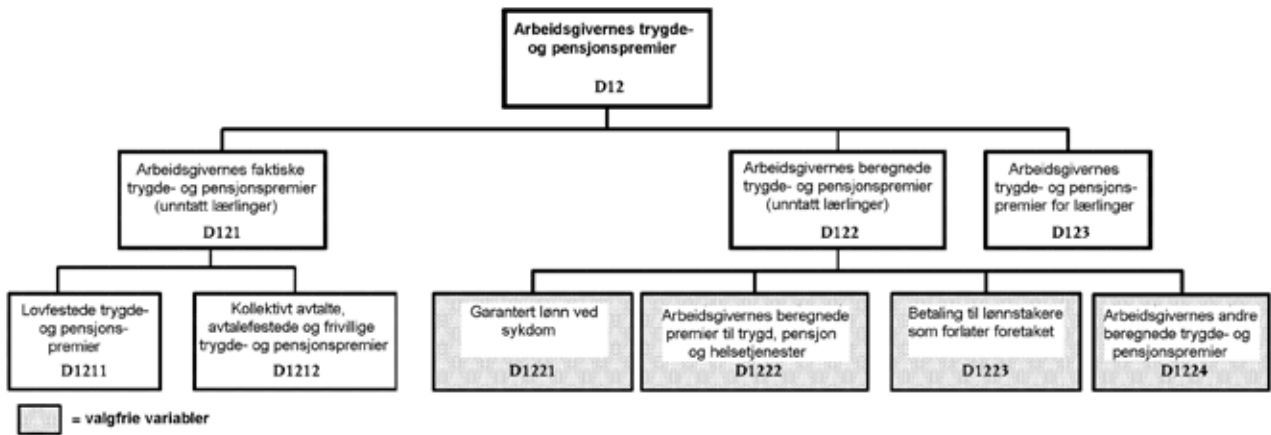
Figur 2

Inndeling av komponenten «Lønn» (D.11)

Figur3

Inndeling av komponenten «Arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier» (D.12)

VEDLEGG II

DEFINISJONER AV VARIABLER

A. ANTALL LØNNSTAKERE

Lønnstakere er alle personer som uansett nasjonalitet eller varighet av arbeidsforhold i staten har en direkte arbeidsavtale med foretaket eller den lokale enheten (uansett om avtalen er formell eller uformell) og som mottar et vederlag, uten hensyn til hva slags arbeid som utføres, antall utførte timeverk (heltid eller deltid) og avtalens varighet (begrenset eller ubegrenset). Vederlaget til lønnstakere kan utbetales som lønn, herunder bonuser, betaling for akkord- og skiftarbeid, tilskudd, honorarer, drikkepenge, provisjon og naturallønn.

Denne definisjonen av lønnstakere omfatter arbeidere og funksjonærer, samt ledere i privat og offentlig sektor innenfor økonomisk virksomhet som hører inn under næringshovedområde C-K og M-O i NACE Rev. 1.1 i foretak med minst 10 lønnstakere⁽¹⁾.

Listen nedenfor gir eksempler på hvilke lønnstakere som *omfattes*:

- salgsrepresentanter forutsatt at de står på lønningslisten og mottar en eller annen form for vederlag i tillegg til eventuell provisjon,
- lønnede arbeidende eiere,
- lærlinger,
- studenter og praktikanter (kontorelever, sykepleierstudenter, forsknings- og undervisningsassistenter, turnuskandidater osv.) som har inngått en formell avtale og således bidrar til enhetens produksjonsprosess mot vederlag,
- vikarer eller midlertidig ansatte (f.eks. kontorpersonale) som er rekruttert, ansatt og mottar vederlag av arbeidsformidlingskontorer for å arbeide andre steder, ofte midlertidig⁽²⁾, sesong- og løsarbeidere, dersom de har en formell eller uformell avtale med foretaket eller den lokale enheten og en arbeidstid som er fastsatt på forhånd,
- lønnstakere som det påløp lønnskostnader for i referanseåret, men som midlertidig ikke var i arbeid som følge av sykdom eller skade, helligdager eller ferie, streik eller lockout, utdannings-, fødsels- eller omsorgspermisjon, redusert økonomisk aktivitet, innstilling av arbeid på grunn av dårlig vær, tekniske problemer, mangel på materialer, drivstoff eller elektrisitet, eller annet midlertidig fravær med eller uten tillatelse,
- personer som arbeider i utlandet dersom de fortsatt mottar vederlag fra den statistiske enheten,
- hjemmearbeidende⁽³⁾, herunder hjemmearbeidere, telependlere, dersom det foreligger en eksplisitt avtale om at slike arbeidere mottar vederlag på grunnlag av det arbeidet som utføres, dvs. den mengden arbeid som har bidratt til en produksjonsprosess.

Følgende kategorier *omfattes ikke*:

- salgsrepresentanter og andre personer som utelukkende mottar vederlag i form av honorar eller provisjon, som ikke står på lønningslisten, eller som er selvstendige,
- eiere, direktører eller ledere som utelukkende mottar vederlag i form av en andel av utbyttet,
- arbeidende familiemedlemmer som ikke er lønnstakere (jf. definisjonen ovenfor), i foretaket eller den lokale enheten,
- selvstendig næringsdrivende uten ansatte,
- frivillige arbeidstakere som ikke mottar lønn (f.eks. personer som vanligvis arbeider for ideelle organisasjoner som veldedighetsorganisasjoner).

Referanse ENS 95: 11.12-11.14

⁽¹⁾ Det er valgfritt å sende inn data om næringshovedområde L i NACE Rev.1.1. Det samme gjelder for lønnstakere i foretak med under 10 lønnstakere. Koder for oversending av økonomiske virksomheter i NACE Rev. 1.1, staten eller regionen i samsvar med gjeldende NUTS-klassifisering og størrelseskategoriene på foretakene er fastsatt i et dokument som er utarbeidet av Eurostat.

⁽²⁾ For å unngå dobbelttelling må antall timeverk utført av personer ansatt av arbeidsformidlingskontorer, tas med i det aktuelle arbeidsformidlingskontorets NACE-kategori (NACE Rev.1.1, 74.50) og ikke i NACE-kategorien til det foretaket de faktisk arbeider for.

⁽³⁾ En hjemmearbeidende person er en person som godtar å arbeide for et bestemt foretak eller å levere en gitt mengde varer eller tjenester til et bestemt foretak på grunnlag av en forutgående kontrakt eller avtale med dette foretaket, men som har sin arbeidsplass utenfor foretaket (ENS 95: 11.13(g)). Antall timeverk faktisk utført av hjemmearbeidende kan beregnes.

A.1 Samlet antall lønnstakere

Denne variabelen omfatter heltidsansatte (A.11), deltidsansatte (A.12) og lærlinger (A.13).

Referanse SBS: kode 16130 (antall lønnstakere)**A.11 Heltidsansatte (unntatt lærlinger)**

Dette omfatter lønnstakere (unntatt lærlinger) hvis vanlige arbeidstid er den samme som den kollektivt avtalte eller normale arbeidstiden i foretaket eller den lokale enheten, selv om avtalen deres er av mindre enn ett års varighet. Antall lønnstakere som skal angis, er gjennomsnittlig antall heltidsansatte per måned som arbeider i den innberettende enheten i referanseåret.

A.12 Deltidsansatte (unntatt lærlinger)

Dette omfatter lønnstakere (unntatt lærlinger) hvis vanlige arbeidstid er mindre enn den kollektivt avtalte eller normale arbeidstiden i foretaket eller den lokale enheten, enten det er per dag, uke eller måned (halvdag, trekvart tid, fire femdels tid osv.).

Antall lønnstakere som skal angis, er gjennomsnittlig antall deltidsansatte per måned som arbeider i den innberettende enheten i referanseåret.

A.121 Deltidsansatte omregnet til heltidsekvivalenter

Denne omregningen skal foretas enten direkte av foretaket eller den lokale enheten som spørres, eller av innsamlingskontoret/det nasjonale statistikkontoret, på grunnlag av den normale arbeidstiden til heltidsansatte i foretaket eller den lokale enheten, etter den metoden de betrakter som mest hensiktsmessig. Antall lønnstakere som skal angis, er gjennomsnittlig antall deltidsansatte per måned (omregnet til heltidsekvivalenter) som arbeider i den innberettende enheten i referanseåret.

Referanse ENS 95: 11.32-11.34**A.13 Lærlinger**

Dette omfatter alle lønnstakere, heltidsansatte eller deltidsansatte, som ennå ikke deltar fullt ut i produksjonsprosessen, og som arbeider enten i henhold til en lærlingekontrakt eller i en situasjon der yrkesrettet opplæring er viktigere enn produktivitet. Antall lærlinger som skal angis, er gjennomsnittlig antall lærlinger per måned som arbeider i den innberettende enheten i referanseåret.

A.131 Deltidslærlinger omregnet til heltidsekvivalenter

Denne omregningen skal foretas enten direkte av foretaket eller den lokale enheten som spørres, eller av innsamlingskontoret/det nasjonale statistikkontoret etter den metoden de betrakter som mest hensiktsmessig. Timer som medgår til opplæring, enten i foretaket/på den lokale enheten eller på utdanningsinstitusjoner, skal utelates. Antall lærlinger som skal angis, er gjennomsnittlig antall deltidslærlinger per måned (omregnet til heltidsekvivalenter) som arbeider i den innberettende enheten i referanseåret⁽¹⁾.

Referanse ENS 95: 11.32-11.34; SBS: kode 16140 (A.11 + A.121 + A.131 samsvarer med SBS-variabelen «antall lønnstakere i heltidsekvivalenter»)**B. ANTALL FAKTISK UTFØRTE TIMEVERK**

Statistikken omfatter det samlede antall timeverk utført av alle lønnstakere i løpet av året. Det samlede antall faktisk utførte timeverk (B.1) registreres separat for heltidsansatte (B.11), deltidsansatte (B.12) og lærlinger (B.13).

Antall faktisk utførte timeverk defineres som summen av all tid som medgår direkte og i form av binæring for å produsere varer og tjenester.

Faktisk utførte timeverk omfatter:

- timeverk som er utført innenfor normal arbeidstid,
- betalt overtid, dvs. utførte timeverk utover normalarbeidstid uten hensyn til timelønssatsen (dvs. én arbeidstime til dobbel sats regnes som én time),
- ubetalt overtid⁽²⁾,
- tid som er medgått til forberedelse til arbeid, klargjøring, vedlikehold, reparasjoner og rengjøring av verktøy og maskiner, skriving av kvitteringer og fakturaer, samt utarbeiding av arbeidsskjemaer og rapporter osv.,

⁽¹⁾ Gjennomsnittlig ukentlig (eller daglig) antall lønnstakere i referanseåret kan oversendes dersom det er å foretrekke. Et gjennomsnitt utregnet på grunnlag av kvartalstall for lønnstakere, kan også godtas.

⁽²⁾ Ubetalte timeverk som inngår i «antall faktisk utførte timeverk», må ofte beregnes, f.eks. på grunnlag av undersøkelser i husholdningene.

- tid som er tilbrakt på arbeidsstedet uten at det er utført arbeid, f.eks. på grunn av maskinstans, ulykker eller tilfeldig mangel på arbeid, men som det betales for i henhold til arbeidsavtalen,
- korte hvileperioder på arbeidsplassen, medregnet te- og kaffepauser,
- timer som er medgått til opplæring enten i foretaket/på den lokale enheten eller på utdanningsinstitusjoner (gjelder ikke for lærlinger).

Antall faktisk utførte timeverk *omfatter ikke*:

- timeverk som det er betalt for, men som ikke er utført, f.eks. betalt ferie, offentlige helligdager, fravær pga. sykdom, fødselspermisjon osv.,
- ikke utførte timeverk som det ikke er betalt for, f.eks. i forbindelse med sykdom, svangerskap osv.,
- ikke utførte timeverk (betalt eller ubetalt) i forbindelse med særlig fravær til legeundersøkelser, ekteskapsinngåelse, begravelser, flytting, som følge av ulykke osv.,
- pauser for hovedmåltider (dvs. ikke korte hvilepauser eller kaffepauser),
- ikke utførte timeverk (betalt eller ubetalt) i forbindelse med delvis arbeidsløshet, arbeidskonflikter, lockout osv.,
- tid som lønnstaker har brukt til reise mellom hjem og arbeidssted,
- opplæringstimer for lærlinger enten i foretaket/på den lokale enheten eller på utdanningsinstitusjoner.

Referanse ENS 95: 11.26-11.29; SBS: kode 16150 (antall timeverk utført av lønnstakere)

C. ANTALL BETALTE TIMEVERK

Denne variabelen dekker det samlede antall betalte timeverk i løpet av året. Det samlede antall betalte timeverk (C.1) registreres separat for heltidsansatte (C.11), deltidsansatte (C.12) og lærlinger (C.13).

Det årlige antall betalte timeverk defineres som:

- normalarbeidstid og overtid som det er betalt for i løpet av året,
- all arbeidstid som lønnstakeren ble betalt redusert sats for, selv om differansen ble oppveid av utbetalinger fra trygdekontor,
- timeverk som i referanseperioden ikke er utført, men som det likevel er betalt for (årlig ferie, fravær pga. sykdom, offentlige helligdager og annen tid som det er betalt for, herunder til legeundersøkelser, fødsler, ekteskapsinngåelse, begravelser, flytting osv.).

Beregning av årlig antall faktisk utførte timeverk og årlig antall betalte timeverk

Disse beregningene skal foretas enten direkte av foretakene eller de lokale enhetene som spørres, eller av innsamlingskontorene/de nasjonale statistikkontorene etter den metoden de betrakter som mest hensiktsmessig. Følgende modeller viser hvordan faktisk utførte timeverk og betalte timeverk kan beregnes ved å benytte tilgjengelige opplysninger.

Årlig antall timeverk faktisk utført av heltidsansatte (B.11)

Det antas at det foreligger opplysninger for følgende variabler:

(A.11) Gjennomsnittlig månedlig antall heltidsansatte

- a) Gjennomsnittlig årlig normalarbeidstid i henhold til ansettelsesavtalen for en heltidsansatt, unntatt overtid og pauser for hovedmåltid.
- b) Gjennomsnittlig årlig overtid (både betalt og ubetalt) for en heltidsansatt.
- c) Gjennomsnittlig *daglig* antall timeverk i henhold til ansettelsesavtalen pluss antall overtidstimeverk utført av en heltidsansatt, unntatt pauser for hovedmåltid.
- d) Gjennomsnittlig årlig antall feriedager per heltidsansatt som innvilges av arbeidsgiver.
- e) Gjennomsnittlig årlig antall offentlige helligdager per heltidsansatt.
- f) Gjennomsnittlig årlig antall dager med sykefravær og fødselspermisjon per heltidsansatt.

- g) Gjennomsnittlig årlig antall dager med delvis arbeidsløshet og arbeidskonflikter per heltidsansatt.
- h) Gjennomsnittlig årlig antall øvrige dager da det ikke utføres arbeid per heltidsansatt (f.eks. i forbindelse med særlig fravær til legeundersøkelser, fødsler, ekteskapsinngåelse, begravelser, flytting, som følge av en ulykke osv.).

Det samlede årlige antall *utførte timeverk* for heltidsansatte (før korrigerings for dager det ikke er utført timeverk for) er $(A.11) \times (a+b)$. Ved å trekke fra samlet årlig antall *faktisk ikke utførte timeverk*, definert som $(A.11) \times c \times (d + e + f + g + h)$, får man (B.11), dvs. samlet årlig antall timeverk faktisk utført av heltidsansatte:

$$(B.11) = (A.11) \times [(a+b) - c(d + e + f + g + h)].$$

Årlig antall timeverk faktisk utført av deltidsansatte (B.12) og lærlinger (B.13)

Lignende modeller kan benyttes for å beregne timeverk utført av deltidsansatte og lærlinger.

Årlig antall betalte timeverk for heltidsansatte (C.11)

Dersom det foreligger opplysninger for følgende variabler:

(A.11) Gjennomsnittlig månedlig antall heltidsansatte

(a1) Gjennomsnittlig årlig antall betalte timeverk i henhold til arbeidsavtalen for en heltidsansatt, unntatt overtid og pauser for hovedmåltid.

(b1) Gjennomsnittlig årlig betalt overtid for en heltidsansatt.

Samlet *årlig antall betalte timeverk* for heltidsansatte kan således uttrykkes ved ligningen

$$(C.11) = (A.11) \times (a1 + b1).$$

Årlig antall betalte timeverk for deltidsansatte (C.12) og lærlinger (C.13)

Lignende modeller kan benyttes for å beregne betalte timeverk for deltidsansatte og lærlinger.

D. ARBEIDSKRAFTKOSTNADER

Med arbeidskraftkostnader menes de samlede utgiftene som arbeidsgiverne har i forbindelse med sysselsetting av arbeidskraft, et begrep som er tatt i bruk på fellesskapsplan og som i hovedsak er i samsvar med den internasjonale definisjonen til den internasjonale konferanse av arbeidslivsstatistikere (Genève, 1966). Arbeidskraftkostnader omfatter lønnskostnader, med kontantlønn og naturallønn og arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier (D.1), kostnader ved yrkesrettet opplæring (D.2), andre utgifter (D.3), skatter og avgifter i forbindelse med sysselsetting som betraktes som arbeidskraftkostnader (D.4), fratrukket eventuelle tilskudd som mottas (D.5). Kostnadene for personer som er ansatt i arbeidsformidlingskontorer, skal inkluderes i næringen til byrået som sysselsetter dem (NACE Rev. 1.1, 74.50), og ikke i næringen til det foretaket som de faktisk arbeider for.

Figur 1 til 3 i vedlegg I viser inndelingen av samlede arbeidskraftkostnader etter komponenter.

D.1 Lønnskostnader

Lønnskostnader er definert som det samlede vederlaget, i kontanter eller naturalytelser, som en arbeidsgiver skal betale til en lønnskaper for arbeid utført av sistnevnte i referanseperioden. De inndeles i:

- lønn (D.11), hovedsakelig lønn (unntatt lærlinger) (D.111) og lønn til lærlinger (D.112),
- arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier (D.12), hovedsakelig arbeidsgivernes faktiske trygde- og pensjonspremier (unntatt lærlinger) (D.121), arbeidsgivernes beregnede trygde- og pensjonspremier (unntatt lærlinger) (D.122) og arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier for lærlinger (D.123).

Referanse ENS 95: 4.02 (kode D.1), SBS: kode 13310 (personalkostnader)

D.11 Lønn

Lønn omfatter bonuser, betaling for akkord- og skiftarbeid, tilskudd, honorarer, drikkepenger, provisjon og naturallønn. Lønn registreres i den perioden arbeidet utføres. Bonuser og andre ekstraordinære utbetalinger (13. månedslønn, etterbetalinger osv.) registreres imidlertid på det tidspunktet da de skal utbetales.

Figur 2 i vedlegg I viser en fullstendig inndeling av lønn etter komponenter.

Referanse ENS 95: 4.03-4.07 og 4.12 a) (kode D.11); SBS: kode 13320 (lønn)

D.111 *Lønn (unntatt lærlinger)*D.1111 *Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser*

Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser omfatter verdien av alle trygde- og pensjonspremier, inntektsskatt osv. som lønntakeren skal betale, selv om disse faktisk trekkes av arbeidsgiveren og betales direkte til trygdeordninger, skattemyndigheter osv. på vegne av lønntakeren.

En *bonus* er en form for belønning eller anerkjennelse fra arbeidsgiverens side. Når en lønntaker mottar en bonus, foreligger det ingen forventninger eller forutsetninger om at bonusen vil bli brukt til å dekke en bestemt utgift. Beløpet og tidspunktet for betaling av bonus kan overlates til arbeidsgiver å vurdere eller er fastsatt i avtaler som er inngått på det enkelte arbeidssted.

En *godtgjørelse* er en rett til ytelse fra arbeidsgiver til lønntaker for å dekke en bestemt utgift som ikke er knyttet til arbeidet, og som er påløpt for lønntaker. Godtgjørelsen er ofte fastsatt i avtaler inngått på arbeidsstedet og utbetales vanligvis når retten til ytelsen oppstår.

D.11111 *Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser utbetalt i hver lønnsperiode*

Dette er vederlag i form av kontantutbetalinger som betales regelmessig i hver lønnsperiode i løpet av året. For de fleste lønntakere er lønnsperioden en uke eller en måned. Betalinger som mottas sjeldnere (hver måned ved regelmessige betalinger hver uke, hvert kvartal, hvert halvår, hvert år) eller *ekstraordinært*, skal ikke tas med her. Innbetalinger til lønntakernes spareordninger tas heller ikke med her, men under D.1112.

Denne variabelen dekker først og fremst:

- grunnlønn,
- direkte vederlag beregnet på grunnlag av utført arbeidstid, resultat eller akkord og utbetalt til lønntakerne for utførte timeverk,
- vederlag og tilleggsbetaling for overtid, nattarbeid, arbeid på søndag og offentlige helligdager, og skiftarbeid,
- bonuser og godtgjørelser utbetalt regelmessig i hver lønnsperiode, f.eks.:
  - bonuser knyttet til arbeidsplassen for støy, risiko, vanskelig arbeid, skiftarbeid eller kontinuerlig arbeid, nattarbeid og arbeid på søndag og offentlige helligdager,
  - bonuser knyttet til individuell prestasjon, bonuser for resultat, produksjon, produktivitet, ansvar, flid, punktlighet, ansiennitet; kvalifikasjoner og spesialkunnskap.

Det gis ytterligere eksempler på lønnsposter som skal tas med i tillegget til vedlegg II.

Variabel D.11111 dekker bruttobeløp før fradrag for skatt og avgifter og trygde- og pensjonspremier som lønntakere skal betale.

D.11112 *Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser ikke utbetalt i hver lønnsperiode*

All betaling til lønntakere som ikke betales regelmessig (ukentlig eller månedlig) i hver lønnsperiode. Dette omfatter bonuser og godtgjørelser som utbetales til faste perioder (f.eks. hver måned når de regelmessige betalingene er ukentlige, eller hvert kvartal, hvert halvår eller en gang i året), og bonuser knyttet til individuell eller kollektiv prestasjon. Særlig sluttvederlag til lønntakere er tatt med her, forutsatt at slik betaling *ikke* knyttes til en kollektiv avtale. Dersom det ikke foreligger opplysninger om en mulig tilknytning til en kollektiv avtale, eller dersom det er kjent at det foreligger en slik tilknytning, tas særlig sluttvederlag ikke med her, men hører inn under D.1223. Innbetalinger til lønntakernes spareordninger tas heller ikke med her, men under D.1112.

Eksempler på lønnsposter som hører inn under D. 11112, er oppført i tillegget til vedlegg II.

Variabel D.11112 dekker bruttobeløp før fradrag for skatt og avgifter og trygde- og pensjonspremier som lønntakere skal betale.

D.1112 *Innbetalinger til lønntakernes spareordninger*

Denne variabelen dekker beløp innbetalt til lønntakernes spareordninger (f.eks. bedriftsspareordninger).

Referanse ENS 95: 4.03 i)

D.1113 *Betaling for fraværsdager*

Vederlag for lovfestede, avtalefestede eller frivillig innvilgede fridager og offentlige helligdager eller andre fraværsdager med lønn. Det gis eksempler i tillegget til vedlegg II.

D.1114 *Naturallønn*

Denne variabelen dekker en beregning av verdien av alle varer og tjenester som lønnstakerne har til rådighet gjennom foretaket eller den lokale enheten. Den omfatter foretakets produkter, tjenesteboliger, firmabiler, aksjeopsjoner og aksjekjøpsordninger. Dersom det foreligger opplysninger om inntektsskatt på naturallønn, kan disse benyttes som tilnærming.

I tillegget til vedlegg II gis det eksempler på naturallønn.

Referanse ENS 95: 4.04, 4.05, 4.06 (kode D.11)**D.11141 *Foretakets produkter***

De leveres gratis til privat bruk eller selges til personalet til under kostpris for foretaket. Eksempler er mat og drikke (unntatt utgifter til kantiner og matkuponer), kull, gass, elektrisitet, fyringsolje, oppvarming, fottøy og klær (unntatt arbeidsklær), personlige datamaskiner osv.

Nettopris til foretaket registreres, dvs. kostnaden ved at produktene blir levert gratis, eller differansen mellom kostnaden og prisen som produktene selges for til personalet. Overgangsgodtgjørelser eller naturalytelser som ikke benyttes, registreres også.

D.11142 *Tjenesteboliger*

Denne variabelen dekker foretakets utgifter til å bistå lønnstakere med boliger, herunder: utgifter til boliger som eies av foretaket (utgifter til vedlikehold og forvaltning av boliger, og skatter, avgifter og forsikring knyttet til slike boliger) og lån til redusert rente til personalets bygging eller kjøp av boliger (differansen mellom markedsrente og renten som gis), godtgjørelser og tilskudd som gis til lønnstakere i forbindelse med bolig og bosetting, men unntatt flyttetilskudd.

D.11143 *Firmabiler*

Firmabiler, eller kostnaden for foretaket ved firmabiler som leveres til lønnstakere til privat bruk. Det omfatter netto driftsutgifter som foretaket dekker (årlig leasingkostnad og rentebetaling — avskrivning, forsikring, vedlikehold, reparasjoner og parkering). Det omfatter ikke kapitalutgiftene ved å kjøpe kjøretøyer eller eventuell inntekt fra videresalg.

Anslag bør beregnes ut fra opplysninger som er tilgjengelige i foretakene, f.eks. registre over firmabilparken, vurdering av gjennomsnittskostnaden per kjøretøy og anslag over andelen som kan tilskrives lønnstakerens private bruk av kjøretøyet.

D.11144 *Aksjeopsjoner og aksjekjøpsordninger*

Denne valgfrie variabelen dekker alle former for naturalytelser som kan betegnes som aksjebasert vederlag. Aksjeopsjoner, aksjekjøpsordninger og andre egenkapitalinstrumenter som vil kunne bli utviklet i framtiden, hører inn under denne kategorien. Et typisk kjennetegn ved slike instrumenter er at de gjøres opp i egenkapital, dvs. at det overføres egenkapitalinstrumenter fra foretaket eller den lokale enheten til lønnstakeren. De formene for vederlag som dekkes av D11144, er identiske med dem som er omhandlet under «Aksjebaserte betalingstransaksjoner som gjøres opp i egenkapital» i den internasjonale standarden for finansiell rapportering IFRS 2 «Aksjebasert betaling».

Aksjekjøpsordninger går normalt ut på at et foretak overdrar sine aksjer til lønnstakere. Overdragelsen finner sted umiddelbart (tildelingstidspunktet) og baserer seg på en pris som ligger under dagens markedspris (innløsningskurs). Kostnaden for foretaket svarer til det samlede antall aksjer multiplisert med differansen mellom markedspris og innløsningskurs.

Ved aksjeopsjonsordninger får lønnstakerne vanligvis retten til å kjøpe aksjer i sine foretak til en gunstig allerede fastsatt (på tildelingstidspunktet) innløsningskurs på et bestemt tidspunkt i framtiden (opptjeningstidspunktet). Lønnstakerne vil benytte seg av denne retten bare dersom markedsprisen på eller etter opptjeningstidspunktet ligger over innløsningskursen. Kostnaden for foretaket svarer igjen til det samlede antall aksjer multiplisert med differansen mellom markedsprisen og innløsningskursen. Kostnader både i forbindelse med statistikk over arbeidskraftkostnader og innen regnskap belastes og fordeles over opptjeningsperioden, som er tidsrommet mellom tildelingstidspunktet og opptjeningstidspunktet. Disse verdiene er usikre i opptjeningsperioden og må derfor anslås.

En skjønsmessig beregning av variabelen D.11144 i referanseåret kan oppnås ved å følge retningslinjene i «Aksjebasert betaling» i den internasjonale standarden for finansiell rapportering IFRS 2. Dersom det ikke foreligger en slik beregning, kan det benyttes verdier i samsvar med regnskapsstandarder eller medlemsstatenes skatte- og avgiftsregler, forutsatt at de dekker egenkapitalinstrumentene under D.11144 og referanseperioden for arbeidskraftkostnadsundersøkelsen.

Innbetalinger som foretas for å etablere et eget fond for at lønnstakere skal få kjøpe aksjer i foretaket, selv om de ikke har umiddelbar tilgang til slike eiendeler, må reduseres med det beløpet for eventuelt skattefritak som måtte gjelde for dem. Aksjebasert vederlag med kontantoppgjør som f.eks. utbytterettigheter, er ikke tatt med i variabel D.11144, men i D.11112.

D.11145 *Annet*

Dette omfatter særlig indirekte ytelser som belastes arbeidsgiveren:

- kantiner og matkuponer,
- kultur-, sports- og fritidsanlegg og -tjenester,
- barnehager,
- personalbutikker,
- transportkostnader for reiser mellom hjem og vanlig arbeidssted,
- innbetalinger til fagforeningsfond og utgifter ved bedriftsråd.

Alle slike utgifter omfatter små reparasjoner og regelmessig vedlikehold av egne bygninger og anlegg som benyttes i forbindelse med sosiale og kulturelle aktiviteter eller fritidsaktiviteter. Lønn som foretaket betaler direkte til medarbeidere som er sysselsatt med disse tjenestene eller anleggene, registreres ikke under variabel D.11145.

D.112 *Lønn til lærlinger*

Se D.11.

D.12 *Arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier*

Denne variabelen dekker et beløp som er lik verdien av trygde- og pensjonspremiene som skal betales av arbeidsgiverne for å sikre lønnstakernes rett til stønad. Arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier kan være enten faktiske eller beregnede.

Figur 3 i vedlegg I viser en fullstendig inndeling av arbeidsgiverens trygde- og pensjonspremier etter komponenter.

Referanse ENS 95: 4.08 (kode D.12), SBS: kode 13330 (kostnader til trygd)

D.121 *Arbeidsgivernes faktiske trygde- og pensjonspremier (unntatt for lærlinger)*

De omfatter utbetalinger foretatt av arbeidsgiverne for sine lønnstakere til forsikringsgivere (trygdeforvaltninger og privatfinansierte ordninger som for eksempel yrkesbaserte pensjonsordninger). Disse utbetalingene omfatter lovfestede, kollektivt avtalte, avtalefestede og frivillige bidrag med hensyn til forsikring mot sosiale risikoer. Arbeidsgivernes faktiske trygde- og pensjonspremier registreres i den perioden arbeidet utføres.

Eksempler gis i tillegget til vedlegg II.

Referanse ENS 95: 4.09 (kode D.121) og 4.12 b)

D.1211 *Lovfestede trygde- og pensjonspremier*

Dette er alle premier som skal betales av arbeidsgiveren til trygdeinstitusjoner og som er gjort obligatoriske i henhold til lov. Beløpene for slike premier skal registreres netto, uten eventuelle tilskudd. De omfatter:

- premier til forsikringsordninger for alderspensjon, sykdom, svangerskap og fødsel, og uførhet,
- lovfestede premier til forsikringsordninger for arbeidsløshet,
- lovfestede premier til forsikringsordninger for arbeidsulykker og yrkessykdommer,
- lovfestede premier til barnetrygdordninger,
- alle andre lovfestede premier som ikke er nevnt andre steder.

D.1212 *Kollektivt avtalte, avtalefestede og frivillige trygde- og pensjonspremier som arbeidsgiveren skal betale*

Dette er alle premier som arbeidsgiveren betaler til trygdeordninger i tillegg til dem som er obligatoriske i henhold til loven. Det skal tas hensyn til eventuelle skattefritak som måtte gjelde. De omfatter:

- supplerende pensjonsordninger, yrkesbaserte pensjonsordninger (kollektive forsikringer, uavhengige pensjonsfond, bokførte reserver eller avsetninger og alle andre utgifter beregnet på å finansiere supplerende pensjonsordninger),
- supplerende sykeforsikringsordninger,
- supplerende forsikringsordninger for arbeidsløshet,
- alle andre ikke-obligatoriske supplerende trygdeordninger som ikke er nevnt andre steder.

D.122 *Arbeidsgivernes beregnede trygde- og pensjonspremier (unntatt lærlinger)*

Det er behov for opplysninger om arbeidsgivernes beregnede trygde- og pensjonspremier for å få en komplett oversikt over arbeidskraftkostnader på det tidspunktet arbeidet utføres. De utgjør motverdien til de faktisk utbetalte ikke-fondsbaserte sosiale ytelsene.

Ikke-fondsbaserte sosiale ytelser betales direkte av arbeidsgiverne til lønnstakerne, tidligere lønnstakere og andre berettigede personer uten å involvere trygdeforvaltning, forsikringsforetak eller et uavhengig pensjonsfond, og uten å opprette et særlig fond eller en atskilt reserve for formålet. I stedet betaler arbeidsgivere som administrerer ikke-fondsbaserte ordninger, ytelsene av egne midler. Det forhold at visse sosiale ytelser betales direkte av arbeidsgiverne og ikke gjennom trygdeforvaltninger eller andre forsikringsgivere, reduserer ikke på noen måte deres karakter av sosiale ytelser. D.122 kan være særlig relevant når arbeidsgiveren er en ikke-markedsprodusent (offentlig forvaltning).

Beløpet under post D.122 fastsettes på grunnlag av arbeidsgivernes framtidige forpliktelser til å betale sosiale ytelser. Aktuarmessige vurderinger er det beste grunnlaget for å beregne D.122 for arbeidsgivere som administrerer ikke-fondsbaserte trygdeordninger. Andre beregningsmetoder skal benyttes dersom det ikke foreligger slike aktuarmessige vurderinger. Noen stater benytter for eksempel faktisk utbetalte ikke-fondsbaserte sosiale ytelser, fratrukket eventuelle trygde- og pensjonspremier betalt av lønnstakerne, som et beregningsgrunnlag for D.122.

Variabel D.122 dekker særlig arbeidsgiveres beregnede premier til trygd, pensjon og helsetjenester. Den dekker også motverdien av den lønnen som arbeidsgivere midlertidig fortsetter å betale ved sykdom, svangerskap og fødsel, arbeidsskader, uførhet, oppsigelse osv., forutsatt at beløpet kan skilles ut.

Eksempler gis i tillegget til vedlegg II.

Referanse ENS 95: 4.10 (kode D.122) og 4.12 c)

D.1221 *Garantert lønn ved sykdom*

Denne variabelen dekker beløp som arbeidsgiveren betaler direkte til lønnstakere for å opprettholde lønn ved sykdom, svangerskap og fødsel eller arbeidsulykke for å kompensere for tapt inntekt, fratrukket eventuelle refusjoner som utbetales fra trygdeinstitusjoner.

D.1222 *Arbeidsgivernes beregnede premier til trygd, pensjon og helsetjenester*

Denne komponenten av D.122 dekker beregnede betalinger til ikke-fondsbaserte pensjons- og helsetjenesteordninger, særlig innen offentlig forvaltning. I enkelte europeiske stater administrerer arbeidsgivere i offentlig forvaltning ikke-fondsbaserte pensjonsordninger for alle lønnstakere eller for bestemte grupper (offentlige tjenestemenn). I slike tilfeller oppretter ikke arbeidsgiver et særlig reservefond eller akkumulerer eiendeler for å kunne betale framtidige pensjoner. For disse lønnstakerne skal det tas hensyn til arbeidsgivernes beregnede betalinger til pensjons- og helsetjenesteordninger.

D.1223 *Betaling til lønnstakere som forlater foretaket*

Denne komponenten svarer til beløp som faktisk betales til avskjedigede arbeidstakere (sluttvederlag og godtgjørelse i stedet for oppsigelse), dersom disse utbetalingene er knyttet til kollektive avtaler, eller dersom slik tilknytning er ukjent. Utbetalinger som ikke er knyttet til en kollektiv avtale, er omfattet av D.1112.

Beløp som utbetales til lønnstakere ved pensjonering, f.eks. som en del av deres pensjonsrettigheter, skal ikke medregnes i D.1223.

D.1224 Andre beregnede trygde- og pensjonspremier

Denne posten dekker alle andre beregnede trygde- og pensjonspremier som betales av arbeidsgiver og som ikke er nevnt andre steder, f.eks. studietilskudd til lønnstakere og deres familier eller garantert lønn ved delvis arbeidsløshet. Sistnevnte er definert som direkte utbetalinger fra arbeidsgiver til lønnstaker for å opprettholde lønn ved delvis arbeidsløshet, fratrukket refusjoner som lønnstaker får utbetalt fra trygdeinstitusjoner.

D.123 Arbeidsgivernes trygde- og pensjonspremier for lærlinger

Denne variabelen er summen av faktisk betalte bidrag og eventuelle beregnede bidrag til lærlinger. Eventuelle beregnede trygde- og pensjonspremier for lærlinger er som regel beskjedne.

Referanse ENS 95: 4.09 (kode D.121) 4.10 (kode D.122) og 4.12 b)*D.2 Kostnader til yrkesrettet opplæring betalt av arbeidsgiveren*

Disse omfatter: utgifter til anlegg og tjenester i forbindelse med yrkesrettet opplæring (også for lærlinger, men ikke lønnen deres), små reparasjoner og vedlikehold av bygninger og anlegg, unntatt personalkostnader; utgifter til deltaking på kurs; honorarer til eksterne lærere; utgifter til undervisningsutstyr og verktøy til opplæring; beløp som foretaket betaler til institusjoner for yrkesrettet opplæring osv. Tilskudd knyttet til yrkesrettet opplæring trekkes fra.

Referanse ENS 95: Produktinnsats*D.3 Andre utgifter betalt av arbeidsgiveren*

Dette omfatter særlig:

- kostnader ved å skaffe arbeidskraft (dette er beløp som betales til ansettelsesbyråer, utgifter til stillingsannonser i pressen, reiseutgifter som betales til søkere som er innkalt til intervju, bosettingstilskudd som betales til nyansatte osv. Det omfatter ikke løpende administrasjonsutgifter (kontorutgifter, lønn osv.),
- arbeidsklær som arbeidsgiveren stiller til rådighet.

Det gis eksempler i tillegget til vedlegg II.

Referanse ENS 95: Produktinnsats*D.4 Skatter og avgifter betalt av arbeidsgiveren*

Denne variabelen dekker alle skatter og avgifter basert på lønninger eller på sysselsetting. Dette er skatter og avgifter som betraktes som arbeidskraftkostnader.

Variabel D4 dekker også straffeskatt som i noen europeiske stater pålegges arbeidsgivere som har for få handikappede lønnstakere, og lignende skatter og avgifter eller honorarer.

Referanse ENS 95: 4.23 c) (kode D.29)*D.5 Tilskudd mottatt av arbeidsgiveren*

Dette er alle beløp som mottas i form av tilskudd av generell art som skal dekke deler av eller hele kostnaden ved direkte vederlag, men som ikke er ment å dekke kostnader til trygd eller ved yrkesrettet opplæring. De omfatter ikke refusjoner som trygdeinstitusjoner eller supplerende forsikringsfond betaler til arbeidsgiveren.

Referanse ENS 95: 4.37 a) (kode D.39)

*Tillegg til vedlegg II***Eksempler på klassifisering av visse arbeidskraftkostnader****D.11111 Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser utbetalt i hver lønnsperiode**

(se også ENS 95, 4.03 (a-c, e, g, k), kode D.11)

Betaling som hører inn under variabel D.11111 om arbeidskraftkostnader, har følgende kjennetegn:

De omfatter: overføringer av kontanter fra en arbeidsgiver til en lønnstaker.**De omfatter ikke:**

- ekstraordinære betalinger eller mindre hyppige betalinger enn de regelmessige utbetalingene av vederlag (som hører inn under D.11112),
- betaling i naturalier (hører inn under D.1114),
- innbetalinger til lønnstakernes spareordninger (hører inn under D.1112),
- betalinger for å dekke en bestemt arbeidsfri periode (hører inn under D.1113, eller ved sykdom, inn under D.1221).

De kan omfatte:

- bonuser utbetalt for farlig arbeid eller skiftarbeid,
- ukentlige eller månedlige betalinger avhengig av normal lønnsperiode,
- betalinger som gjenspeiler prestasjonen til én eller flere lønnstakere.

Eksempler: Betalinger som hører inn under variabel D.11111

Post	Beskrivelse
Utenlandstillegg/levestandardstillegg	Betaling til lønnstakere som arbeider utenfor sin vanlige hjemstat eller bostedsstat eller utenfor vanlig hjemsted, for å dekke differansen i levestandard
Husstandstillegg	Tilskudd til boligutgifter
Betaling for tilstedeværelse eller tilkalling	Betaling til lønnstakere som må være tilgjengelige for å kunne arbeide utenom normalarbeidstid
Tillegg for risiko og farer	Bonuser utbetalt til lønnstakere med arbeid som medfører særlig risiko, f.eks. håndtering av farlige kjemikalier
Godtgjørelse ved reduksjon i arbeidstiden	Ekstra betaling (ikke garantert) til lønnstakere for å kompensere helt eller delvis for reduksjon i normalarbeidstiden. (Garanterte betalinger hører inn under D.1224)
Salgsprovisjoner	Bonuser knyttet til antall solgte produkter
Overtidsbetaling	Bonus for arbeid utover normalarbeidstid
Godtgjørelse for å bli i foretaket	Regelmessig betaling for å oppmuntre eller forplikte lønnstakere til å bli hos arbeidsgiver
Akkordlønn	Bonus som avhenger av det antall produkter lønnstakeren framstiller, f.eks. antall produserte klesplagg
Betaling for skiftarbeid	Bonus for arbeid utført utenom normal arbeidstid, f.eks. nattarbeid

D.11112 Direkte vederlag, bonuser og godtgjørelser ikke utbetalt i hver lønnsperiode

(se også ENS 95, 4.03 (f, h, j), kode D.11)

Betalinger som hører inn under variabel D.11112 om arbeidskraftkostnader, har følgende kjennetegn:

De omfatter: overføringer av kontanter fra en arbeidsgiver til en lønnskaker.

De omfatter ikke:

- betalinger utført i hver lønnsperiode (hører eventuelt inn under D.11111),
- betaling i naturalier (hører inn under D.1114),
- innbetalinger til lønnskakernes spareordninger (hører inn under D.1112),
- betalinger for å dekke en bestemt arbeidsfri periode (hører inn under D.1113, eller ved sykdom, D.1221).

De kan omfatte:

- en godtgjørelse for bestemte kostnader eller utgifter,
- betalinger som gjenspeiler prestasjonen til én eller flere lønnskakere,
- en obligatorisk betaling i henhold til arbeidsavtalen eller den kollektive avtalen,
- en skjønnsmessig betaling,
- en betaling som legges på varierende eller faste tidspunkter i løpet av året.

Eksempler: Betalinger som hører inn under variabel D.11112

Post	Beskrivelse
Tillegg for særlig lang ansiennitet	Utbetales én gang når lønnskakeren har arbeidet et bestemt antall år for arbeidsgiveren
Sluttvederlag eller bonus ved pensjonering	Betaling ved fratredelse eller pensjonering, uten tilknytning til pensjonsrettigheter, når disse utbetalingene ikke er knyttet til en kollektiv avtale. (I motsatt fall, eller dersom det ikke foreligger opplysninger om en mulig tilknytning til en kollektiv avtale, hører disse betalingene inn under D.1223)
Gyllent håndtrykk	Særlig utbetaling til lønnskakere som forlater foretaket når slik utbetaling ikke er knyttet til en kollektiv avtale. (I motsatt fall, eller dersom det ikke foreligger opplysninger om en mulig tilknytning, hører særlig sluttvederlag inn under D.1223)
Tiltredelsesbonus	Engangsutbetaling til nyansatt ved tiltredelse
Etterbetalinger	Betalinger som utgjør økninger i det direkte vederlaget med tilbakevirkende kraft
Fusjonsbonus	Engangsutbetaling til lønnskakere som følge av en fusjon
Belønning	Særlig utbetaling som arbeidsgiver tildeler én eller flere lønnskakere som har utmerket seg særskilt

Produktivitetsbonus/belønning for å oppnå prestasjonsmål	Utbetalinger som avhenger av at én eller flere lønnstakere oppfyller fastsatte mål, f.eks. i forbindelse med salg, kundeservice eller budsjetter
Særlig høytidsbonus	Utbetales i forbindelse med visse høytider, f.eks. julen
Deling av overskudd og utbytterettigheter	Kontantutbetaling avhengig av foretakets overskudd. Utbytterettigheter er en form for overskuddsdeling der en lønnstaker innrømmes rett til en framtidig kontantutbetaling på grunnlag av økningen i foretakets aksjekurs fra et bestemt nivå over et bestemt tidsrom. Utbytterettigheter skal evalueres og gjøres opp på tidspunktet for kontantutbetalingen, uansett hva de var verdt på tildelingstidspunktet og uansett hvor lang opptjeningsperioden har vært.
Kvartalsbonus	Utbetales hvert kvartal på grunnlag av arbeidsgivers overskudd eller resultater (det antas at lønnsperioden ikke er hvert kvartal)
13. eller 14. månedslønn	Årlige ekstrautbetalinger
Årlig bonus	Utbetales én gang per år og avhenger av arbeidsgiverens overskudd og resultater

D.1113 Betaling for fraværsdager

Eksempler: Betalinger som hører inn under variabel D.1113

Post	Beskrivelse
Feriepenger	Utbetalinger til lønnstakere for å dekke fraværsdager som følge av ferie eller nasjonale og lokale helligdager. (Arbeidsgivers utbetalinger for å dekke lønnstakeres fravær ved sykdom eller svangerskap og fødsel regnes som arbeidsgivers trygde- og pensjonspremier og hører inn under D.1221)
Særlig fravær	Utbetalinger til lønnstakere for å dekke fraværsdager i forbindelse med særlige private forhold som f.eks. ekteskapsinngåelse, dødsfall i familien, deltaking i fagforeningsarbeid, verneplikt eller innkalling til meddomsrett. (Arbeidsgivers utbetalinger for å dekke lønnstakeres fravær ved sykdom eller svangerskap og fødsel, regnes som arbeidsgivers trygde- og pensjonspremier og hører inn under D.1221)

D.1114 Naturallønn med komponenter

(se ENS 95, 4.04, 4.05, 4.06 (kode D.11))

Eksempler: Lønn som hører inn under variabel D.1114

Post	Beskrivelse	Ytterligere inndeling
Rabatter på produkter	Arbeidsgiver selger produkter til lønnstakere til nedsatt pris. Naturalinntekten er lik differansen mellom markedspris og nedsatt pris	D.11141
Gratis eller subsidiert bolig	Arbeidsgiver betaler alle eller en del av lønnstakernes boligkostnader. Også her vises naturalinntekten ved å sammenligne med markedsprisen	D.11142
Bruk av firmabil	Arbeidsgiver betaler driftskostnadene til firmabil som stilles til rådighet for lønnstaker både i arbeidet og til privat bruk (naturalinntekten er verdien av å bruke bilen privat)	D.11143

Gratis eller subsidiert drivstoff	Arbeidsgiver dekker alle eller deler av lønnstakers private drivstoff ved bruk av firmabil. Naturalinntekten er lik kontantverdien av denne fordelen	D.11143
Aksjekjøpsordninger	Aksjebaserte betalinger i naturalier der lønnstakerne blir tildelt aksjer som en del av lønns pakken. Lønnstakeren får umiddelbart overdratt aksjene til under markedspris (utbytterettigheter er en aksjebasert godtgjørelse som gjøres opp i kontanter og hører inn under D.11112)	D.11144
Aksjeopsjoner	Aksjebaserte betalinger i naturalier der lønnstakerne blir tildelt aksjer som en del av lønns pakken. Lønnstakeren får rett til å kjøpe aksjer til en allerede fastsatt innløsningskurs på et bestemt tidspunkt i framtiden (utbytterettigheter er en aksjebasert godtgjørelse som gjøres opp i kontanter og hører inn under D.11112)	D.11144
Gratis eller subsidiert parkering på arbeidsplassen	Arbeidsgiver stiller parkeringsplass til rådighet for lønnstakerne, gratis eller til nedsatt pris. Naturalinntekten i naturalia er lik kontantverdien av denne fordelen	D.11145
Gratis eller subsidiert bruk av mobiltelefon	Arbeidsgiver stiller en mobiltelefon til rådighet til bruk i arbeidet og privat, og betaler alle tilhørende utgifter. Naturalinntekten er lik kontantverdien av denne fordelen	D.11145
Gratis eller subsidiert transport til og fra arbeidsplassen	Lønnstakernes transportutgifter til og fra arbeidsplassen blir delvis eller fullt refundert. Naturalinntekten er som ovenfor lik kontantverdien	D.11145
Gratis eller subsidierte måltider	Arbeidsgiver tilbyr lønnstaker måltider, gratis eller til nedsatt pris. Naturalinntekten er som ovenfor lik kontantverdien	D.11145

D.121 Arbeidsgivernes faktiske trygde- og pensjonspremier

(se ENS 95: 4.08 (kode D.121) og 4.12 b))

Eksempler: Betalinger som hører inn under D.121

Post	Beskrivelse	Ytterligere inndeling
Arbeidsgivernes betaling til en uføreforsikringsordning	Regelmessige fondsbaserte innbetalinger fra arbeidsgiver til forsikringsordningen	D.1211
Arbeidsgivernes lovfestede innbetalinger til pensjonskasser	Arbeidsgiveren betaler i ansettelsesperioden et bidrag til en pensjonsordning som administreres av en trygdeforvaltning, et forsikringsforetak eller en selvstendig pensjonskasse	D.1211
Ekstra bidrag fra arbeidsgiver til pensjonskasser	Arbeidsgiver betaler et ekstra bidrag til lønnstakerens pensjonsordning	D.1212

D.122: Arbeidsgivernes beregnede trygde- og pensjonspremier

(se ENS 95, 4.10 (kode D.122) og 4.12 c))

Eksempler: Betalinger som hører inn under variabel D.122

Post	Beskrivelse	Ytterligere inndeling
Utbetalinger under fødselspermisjon	Arbeidsgiver betaler direkte til lønntaker som kompensasjon for tapt inntekt under fødselspermisjon	D.1221
Arbeidsgivernes beregnede trygde- og pensjonspremier til tjenestemannspensjon	Arbeidsgiver betaler ikke inn til en pensjonsordning i det tidsrommet personen er ansatt. Arbeidsgiver utbetaler pensjon senere av egne midler	D.1222
Innbetalinger til førtidspensjonsordninger for deltidsansatte	Arbeidsgivers tilleggsinnbetaling til førtidspensjonsordninger for deltidsansatte	D.1222
Sluttvederlag i henhold til kollektiv avtale	Arbeidsgiver betaler direkte til lønntakere som forlater foretaket	D.1223
Studietilskudd	Arbeidsgiver dekker noen eller alle utgifter ved ikke-yrkesrettet opplæring utenfor foretaket	D.1224
Utbetaling i forbindelse med ekteskapsinngåelse eller fødsel	Utbetaling til lønntaker etter begivenheten	D.1224
Gratis eller subsidiert skolegang	Lønntakers utgifter til barnas skolegang dekkes helt eller delvis	D.1224
Godtgjørelse ved reduksjon i arbeidstiden	Garantert betaling til lønntakere for å kompensere helt eller delvis for reduksjon i normalarbeidstiden. (Tilleggsbetalinger som gjennomføres i hver lønnsperiode, hører inn under D.1111)	D.1224

D.2: Kostnader til yrkesrettet opplæring som betales av arbeidsgiveren

(se ENS 95; produktinnsats)

Eksempler: Betalinger som hører inn under variabel D.2

Post	Beskrivelse
Honorarer til eksterne lærere og instruktører	Kostnader til yrkesrettet opplæring for lønntakere, f.eks. i form av interne seminarer (eventuelle tilskudd hører inn under D.5 og skal ikke tas med)
Utgifter til undervisningsutstyr	Kostnader til yrkesrettet opplæring, f.eks. i form av Intranett-baserte kurs utviklet av spesialiserte selskaper (eventuelle tilskudd hører inn under D.5 og skal ikke tas med)

D.3: Andre utgifter betalt av arbeidsgiveren

(se ENS 95; produktinnsats)

Eksempler: Betalinger som hører inn under variabel D.3

Post	Beskrivelse
Klesgodtgjørelse	Utbetales for yrker der det kreves særlige klær, f.eks. vernetøy eller til representasjon, men godtgjørelsen er ikke beregnet på privat bruk
Rekrutteringskostnader	Kostnader til ansettelsesbyråer eller stillingsannonser
Bosettingstilskudd ved tiltredelse eller flyttetilskudd	Betales når lønntaker er nødt til å skifte bosted

VEDLEGG III

OVERSENDING AV DATA MED INNDELING ETTER ØKONOMISK VIRKSOMHET, FORETAKETS STØRRELSESKATEGORI OG STAT ELLER REGION

Det skal leveres tre filer som tilsvarer tabell A, B og C:

- Tabell A inneholder nasjonale data (én post per økonomisk virksomhet på nivåene for næringshovedområde og næring i NACE Rev. 1.1)
- Tabell B inneholder nasjonale data etter størrelseskategori (én post per økonomisk virksomhet på nivåene for næringshovedområde og næring i NACE Rev. 1.1 for hver størrelseskategori)
- Tabell C inneholder regionale data på NUTS 1-nivå (én post per økonomisk virksomhet på nivåene for næringshovedområde og næring i NACE Rev. 1.1 for hver region)

Tabell C er ikke obligatorisk for de statene der NUTS 1 samsvarer med det nasjonale nivået. For noen av variablene oppført i vedlegg I, er bare tabell A obligatorisk. Disse variablene er angitt i vedlegg I.

Identifisering av en post

Postene ordnes i en identifiseringsrekkefølge som inneholder:

- året for undersøkelsen,
- tabelltypen,
- land- eller regionkoden,
- økonomisk virksomhet og
- størrelseskategorien.

Oversendingskodene for

- de økonomiske virksomhetene i NACE Rev. 1.1,
- foretakenes størrelseskategorier og
- statene eller regionene

er fastsatt i et dokument som er utarbeidet av Eurostat.

Fortrolighetsmarkør

Hver post som oversendes for tabell A, B og C, består av oppblåste data, f.eks. ved beregninger av populasjon. Når det er strengt påkrevd, kan enkeltstående poster markeres som «fortrolig». Det kan forekomme brudd på fortroligheten i tabell A, B eller C dersom antall foretak eller lokale enheter i populasjonen er svært lavt i en enkelt post for en bestemt økonomisk virksomhet, størrelseskategori eller region. Det er innlysende at risikoen øker dersom den enkelte post omhandler én eller to store enheter. På samme måte kan risikoen for brudd på fortroligheten være større for tabell B eller C ettersom de inndeles ytterligere i henholdsvis størrelseskategori og region. To koder skal benyttes for å identifisere fortrolige poster:

«1»: dersom dataene i en enkelt post i tabell A, B eller C er fortrolige⁽¹⁾,

« »: dersom dataene ikke er fortrolige, settes det inn et mellomrom « » (ikke en null eller en tankestrek «-»).

⁽¹⁾ Når en enkelt post er markert som fortrolig, treffer Eurostat nødvendige tiltak for å sikre at de oversendte dataene for tabell A, B og C beholder sin fortrolighet.

Variabler

Variablene som skal oppgis, er definert i vedlegg I. Tallene skal angis uten mellomrom, punktum eller komma (13967 er f.eks. korrekt, mens 13 967, 13.967 eller 13,967 er ukorrekt).

Manglende variabler eller variabler med nullverdi *kodes* etter følgende regler:

«NA» dersom det ikke foreligger data om variabelen (selv om den faktisk eksisterer og er større enn null).

«OPT» dersom variabelen er valgfri og ikke utfylt.

«0» for nullverdier eller for variabler som ikke finnes i den aktuelle staten.

Variablene for antall lønnsstakere, arbeidstid og antall statistiske enheter, skal uttrykkes i absolutte tall, dvs. ved å angi hele tall (ikke tall med desimaler, tiere, tusendeler, millioner osv.).

Variabler for utgifter uttrykkes i det aktuelle landets nasjonale valuta. Land i euroområdet uttrykker tallene i euro. De enhetene som benyttes i hvert enkelt land, skal være de samme for alle variabler og skal uttrykkes i absolutte tall, dvs. ved å angi hele faktiske tall (ikke tall med desimaler, tiere, tusendeler, millioner osv.).

Oversending

Medlemsstatene skal i elektronisk form, oversende til Kommissjonen (Eurostat) de dataene og metadataene som kreves i denne forordning, i samsvar med en utvekslingsstandard foreslått av Eurostat. Eurostat vil gjøre tilgjengelig detaljert dokumentasjon om godkjente standarder og gi retningslinjer for hvordan standardene skal gjennomføres i samsvar med kravene i denne forordning.
